RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 117.447 van 24 maart 2003
in de zaak A. 62.335/IX-528.

In zake : Guido SMEETS,
die woonplaats kiest bij
advocaat P. WOUTERS,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Tenbosstraat 32

tegen :

de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening,
die woonplaats kiest bij
advocaten H. GEYSKENS, A. VANDEURZEN, A. VAN DER GRAESEN, C. COOMANS, M. BOES en W. MERTENS,
kantoor houdende te BERINGEN,
Scheigoorstraat 5.

D E R A A D V A N S T A T E, IXe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Guido SMEETS op 14 februari 1995 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van "de beslissing genomen door de Raad van Bestuur van verweerster op 16 december 1994, ter kennis gebracht aan verzoeker bij schrijven dd. 16 december 1994 en waarbij beslist wordt met ingang van 17 december 1994 verzoeker af te zetten bij tuchtmaatregel";

Gelet op het arrest nr. 54.023 van 26 juni 1995 waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing wordt verworpen;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur W. VAN NOTEN;

Gelet op de beschikking van 14 januari 1997 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 3 januari 2003 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 3 februari 2003;

Gehoord het verslag van staatsraad L. HELLIN;

Gehoord de opmerkingen van advocaat P. WOUTERS, die verschijnt voor verzoeker, en van advocaat G. DE GROOTE, die loco advocaat M. BOES verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur-afdelingshoofd W. VAN NOTEN;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Verzoeker wordt bij beslissing van 21 januari 1994 van de raad van bestuur, met ingang van 1 februari 1994, bij tuchtmaatregel afgezet uit zijn functie

van hoofdklerk bij de gewestelijke directie Limburg van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening.

1.2. Bij arrest nr. 47.907 van 13 juni 1994 wordt de schorsing van de tenuitvoerlegging van de voormelde beslissing bevolen. In dit arrest wordt gesteld :

> "(...) dat (...) verzoeker in zijn bezwaarschrift aan de directieraad heeft aangeboden 'zijn beweringen te staven aan de hand van getuigen onder meer de personen Frans LEMMENS, Paula THOELEN, Gaston LORMANS en Jean SNELLIN(X)'; dat de directieraad de voormelde personen gehoord heeft, echter zonder dat verzoeker of zijn raadsman bij dit verhoor aanwezig waren; dat de directieraad zich niettemin op de verklaringen van deze personen blijkt te beroepen om sommige argumenten die verzoeker tot zijn verdediging had aangevoerd, te weerleggen; dat, ofschoon verzoeker in zijn beroep bij de raad van beroep uitdrukkelijk van zijn bezwaren daaromtrent melding maakte, uit het advies van de raad van beroep blijkt dat ook deze zich op dit niet tegensprekelijk getuigenverhoor gesteund heeft; dat het middel derhalve een ernstig middel is".

1.3. Op 8 juli 1994 beslist de raad van bestuur van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening de geschorste beslissing van 21 januari 1994 in te trekken "en de procedure te laten hernemen vanaf het niveau van de directieraad, daar er geen reden is om het onderzoek en het voorlopig voorstel over te doen".

Verzoeker dient tegen deze beslissing achtereenvolgens een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid en een gewone vordering tot schorsing in. Beide vorderingen worden verworpen, respectievelijk bij arresten nr. 48.671, van 28 juli 1994, en nr. 50.568, van 5 december 1994.

1.4. Op 29 juli 1994 worden de getuigen Frans LEMMENS, Paula THOELEN, Gaston LORMANS en Jean SNELLINX in aanwezigheid van verzoeker en diens raadsman door de directieraad gehoord. Na dit getuigenverhoor dient verzoeker een nota en een aanvullende nota in.

1.5. Op 24 augustus 1994 wordt verzoeker, bijgestaan door zijn raadsman, door de directieraad gehoord.

De directieraad beslist een definitief voorstel tot afzetting van verzoeker uit te brengen.

Dit voorstel is als volgt gemotiveerd :

"Overwegende dat het onderzoek van 92 dossiers inzake het afleveren van standpijpen bij de gewestelijke directie Limburg, heeft uitgewezen dat in een groot aantal van deze dossiers onregelmatigheden en fouten zijn gebeurd door de heer G. SMEETS, Hoofdklerk, welke belangrijke financiële schade hebben berokkend aan de V.M.W.;

Overwegende dat uit het dossier en de getuigenverklaringen blijkt dat deze onregelmatigheden en fouten niet hun oorzaak vinden in het ontbreken van een duidelijke geschreven, procedure, zoals de heer G. SMEETS beweert;

Overwegende dat deze onregelmatigheden en fouten konden gebeuren als gevolg van een bewust ombuigen door de heer G. SMEETS van de gebruikelijke regels bij het afleveren van standpijpen en bij het betalen van waarborgen en afrekeningen (de heer G. SMEETS opende op eigen naam en op eigen initiatief een wachtrekening), waardoor de heer G. SMEETS de gehele procedure zelf in handen had, een adequate controle door de boekhouding niet meer mogelijk was en betalingen door derden aan de heer G. SMEETS konden gebeuren zonder dat deze gelden aan de V.M.W. werden doorgestort;

Overwegende dat 51 derden verklaringen 'op erewoord' hebben afgelegd, waarbij zij de V.M.W. meedelen betalingen aan de heer G. SMEETS te hebben gedaan en dat het verweer van de heer G. SMEETS, namelijk dat het een combine zou zijn tegen zijn persoon en ook dat de verklaringen er zouden zijn gekomen onder druk van een gunstige regeling, ongeloofwaardig overkomt. Bij wijze van voorbeeld kunnen de volgende gevallen vermeld worden :
(...)

Overwegende dat de onregelmatigheden en fouten, begaan door de heer G. SMEETS voor de 92 onderzochte dossiers, zich situeren in de periode 1990-1993, tot op heden betrekking hebben op 156 standpijpen en een bedrag van 4.449.773 F vertegenwoordigen;

Overwegende dat de ernst van de feiten de zwaarste tuchtstraf rechtvaardigen,

besluit de Directieraad om deze redenen, overeenkomstig het tuchtreglement, het volgend definitief voorstel van tuchtstraf ten aanzien van de heer G. SMEETS, Hoofdklerk bij de gewestelijke directie Limburg, uit te brengen :

'Afzetting'".

1.6. Op 13 september 1994 stelt verzoeker beroep in bij de raad van beroep. Hij vraagt tevens om door de raad gehoord te worden.

1.7. Op 13 december 1994 beslist de raad van beroep "de voorgestelde tuchtstraf, namelijk de afzetting, éénparig gunstig te adviseren".

1.8. Bij beslissing van de raad van bestuur van 16 december 1994 wordt verzoeker, met ingang van 17 december 1994, afgezet.

2. Over de gegrondheid van de vordering.

2.1.1. Overwegende dat verzoeker als eerste middel de schending aanvoert van de artikelen 9, 10, 11, 13, 14 en 33 van het tuchtreglement 1993 en van het algemeen rechtsbeginsel houdende de rechten van verdediging; dat hij stelt dat uit de brieven van de gewestelijke directeur van 21 en 23 juni 1993 blijkt dat hij zich moest verantwoorden voor het feit dat huurgelden voor uitgeleende standpijpen niet aan de verwerende partij werden overgemaakt, doch dat in het voorlopig en definitief voorstel van tuchtstraf en in het advies van de raad van beroep waarop de bestreden beslissing steunt daaraan andere feiten werden toegevoegd die totaal vreemd zijn aan de beschuldiging huurgelden niet te hebben overgemaakt, dat de tuchtoverheid alleen de feiten in aanmerking mocht nemen die hem in de brief van de gewestelijke directeur van 21 juni 1993 ten laste werden gelegd;

2.1.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat het eerste gesprek waartoe verzoeker in de brief van 21 juni 1993 werd opgeroepen en ook de daaropvolgende ondervragingen van 2 augustus 1993, 24 augustus 1993 en (2)6 september 1993, onderdelen zijn van een onderzoek van de gewestelijke directeur dat voorafgaat aan de eigenlijke tuchtprocedure en dat het bijgevolg niet vereist was dat de beschuldigingen die in het voorlopig voorstel van tuchtstraf tegen verzoeker werden ingebracht reeds in de brief van 21 juni 1993 moesten worden medegedeeld; dat overigens de feiten die in het voorlopig en in het definitief voorstel

aan verzoeker ten laste werden gelegd dezelfde zijn en dat verzoeker derhalve precies wist op welke punten hij zich moest verweren;

2.1.3. Overwegende dat verzoeker hierop repliceert dat hij zich niet beklaagt over het feit dat de tuchtfeiten opgegeven in de brief van 15 september 1993 reeds in de brief van 21 juni 1993 vermeld moesten zijn, maar dat er wel een tuchtvordering werd ingesteld met de brief van 21 juni 1993 en dat de tuchtstraf niet voor die feiten werd uitgesproken;

2.1.4. Overwegende dat in de voornoemde brief van 21 juni 1993 de gewestelijke directeur aan verzoeker schrijft wat volgt :

> "Er komen klachten tot mij als zou U een aantal standpijpen toebehorende aan de VMW hebben uitgeleend en de huurgelden hiervoor niet hebben overgemaakt aan de VMW.
>
> Ik zou U dan ook dank weten indien U zich donderdag 24 juni a.s. om 11h 30 hiertoe in mijn bureel zoudt kunnen aanbieden voor een eerste gesprek hierover.";

dat, na dit eerste gesprek, verzoeker, bijgestaan door zijn raadsman, door de gewestelijke directeur is gehoord op 2 augustus 1993, 24 augustus 1993 en 6 september 1993, waarna op 15 september 1993 het voorlopig voorstel van administratieve tuchtmaatregel aan verzoeker is ter kennis gebracht; dat het eerste gesprek waartoe verzoeker in de brief van 21 juni 1993 werd opgeroepen, alsook de daaropvolgende verhoren op 2 augustus 1993, 24 augustus 1993 en 6 september 1993 deel uitmaken van het voorafgaand onderzoek waartoe de gewestelijke directeur vóór de eigenlijke tuchtprocedure is overgegaan; dat het bijgevolg niet vereist was dat de beschuldigingen die in het voorlopig voorstel van administratieve tuchtmaatregel tegen verzoeker werden ingebracht, hem reeds in de brief van 21 juni 1993 werden medegedeeld; dat de brief van 23 juni 1993 het voorstel betreft om verzoeker in het belang van de dienst te schorsen en dus geen uitstaans heeft met de tegen verzoeker gevoerde tuchtprocedure; dat het middel niet gegrond is;

2.2.1. Overwegende dat verzoeker als tweede middel de schending aanvoert van artikel 9, § 2, van het tuchtreglement 1993 en van "het algemeen

rechtsbeginsel houdende machtsoverschrijding"; dat hij stelt dat niet gewestelijk directeur BERGHMANS, maar wel industrieel ingenieur VANDERSMISSEN als hoofd van de dienst produktie en mechanica het bevoegde diensthoofd was om het voorlopig voorstel van tuchtstraf tegen hem te formuleren;

2.2.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat het middel niet ontvankelijk is, omdat verzoeker zich nooit op deze onregelmatigheid heeft beroepen; dat overigens de regel dat deze straf voorlopig wordt voorgesteld door het diensthoofd geen substantieel voorschrift is waarvan een gebeurlijke schending de nietigheid van de tuchtstraf tot gevolg heeft; dat ten slotte de provinciale directies over een grote autonomie beschikken onder de leiding van de gewestelijke directeur die als diensthoofd moet worden beschouwd van al de ambtenaren die in de provinciale directie werkzaam zijn;

2.2.3. Overwegende dat verzoeker repliceert dat de stelling als dat het voorschrift dat het voorlopig voorstel moet uitgaan van het diensthoofd geen substantieel vormvoorschrift zou zijn tot “ongehoorde consequenties” leidt omdat het voorstel op die manier van om het even wie, ongeacht de plaats in de hiërarchie, zou kunnen uitgaan en dat het voorlopig en definitief voorstel een essentiële garantie bieden; dat het ten slotte vanzelfsprekend is dat het diensthoofd de meest geschikte persoon is om een voorlopig voorstel te doen aangezien hij hiervoor het best geplaatst is;

2.2.4. Overwegende dat artikel 9 van het tuchtreglement van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening, in zoverre het voorschrijft dat de straf voorlopig wordt voorgesteld door het diensthoofd, geen substantieel vormvoorschrift uitmaakt waarvan de schending de nietigverklaring van de tuchtstraf tot gevolg heeft; dat het feit dat het voorlopig voorstel van tuchtstraf, althans naar verzoeker stelt, niet zou uitgaan van het bevoegde diensthoofd derhalve niet tot de nietigverklaring van de bestreden tuchtstraf kan leiden; dat het middel niet gegrond is;

2.3.1. Overwegende dat verzoeker als derde middel de schending aanvoert van artikel 9, § 2, eerste lid, van het tuchtreglement 1993 en van "het algemeen rechtsbeginsel houdende machtsoverschrijding"; dat hij stelt dat de directieraad het definitief voorstel niet binnen de voorgeschreven termijn van twee maanden na de mededeling van het voorlopig voorstel heeft uitgebracht;

2.3.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat de eerste afzettingsbeslissing van 21 januari 199(4), na de schorsing ervan door de Raad van State, bij besluit van 8 juli 1994 werd ingetrokken en de procedure hervat werd op het niveau van de directieraad, hetgeen op 24 augustus 1994 in een nieuw definitief voorstel resulteerde, dat na de intrekking van het betwiste besluit de directieraad over een nieuwe termijn van twee maanden beschikte om een definitief voorstel van tuchtstraf op te maken;

2.3.3. Overwegende dat de verwerende partij terecht stelt dat de directieraad na de intrekking van de eerste beslissing tot afzetting van verzoeker, zoals na de vernietiging van die beslissing, over een nieuwe termijn van twee maanden beschikte om een definitief voorstel van tuchtstraf uit te brengen; dat, in tegenstelling tot wat verzoeker aanvoert, de termijn van twee maanden waarover de directieraad beschikt om een definitief voorstel van tuchtstraf uit te brengen, geen vervaltermijn is, maar een termijn van orde, zodat de eventuele overschrijding van die termijn op zichzelf niet de nietigverklaring van de erop volgende tuchtstraf tot gevolg heeft; dat het middel niet gegrond is;

2.4.1. Overwegende dat verzoeker als vierde middel de schending aanvoert van “het algemeen rechtsbeginsel houdende de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van elke rechterlijke instantie” en van artikel 6 EVRM; dat hij stelt dat, aangezien de directieraad bestond uit dezelfde leden als de directieraad die reeds voordien, op 8, 9 en 10 november 1993, betreffende dezelfde vervolging een

definitief voorstel van tuchtstraf had gedaan, de directieraad niet meer als "objectief onafhankelijk en onpartijdig" maar als bevooroordeeld moet worden beschouwd;

2.4.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat de directieraad een orgaan is van het actief bestuur en geen rechterlijke instantie; dat bovendien de toepassing van het onpartijdigheidsbeginsel niet mag leiden tot een verlamming van de normale besluitvorming, dat, aangezien de verwerende partij slechts één directieraad heeft en er geen vervangers aangewezen zijn, het aanvaarden van de stelling van verzoeker ertoe zou leiden dat hem geen tuchtstraf zou kunnen worden opgelegd;

2.4.3. Overwegende dat verzoeker hierop repliceert dat de reglementering ervoor moet zorgen dat de problemen die het onpartijdigheidsbeginsel kan stellen worden ondervangen en dat de leden van de directieraad wegens “wettige verhindering” kunnen worden vervangen door dienstdoende of waarnemende personen;

2.4.4. Overwegende dat, daargelaten de vraag of artikel 6 EVRM van toepassing is op administratieve tuchtprocedures, zelfs indien die procedures tot afzetting kunnen leiden, er niet over het hoofd kan worden gezien dat het beginsel van onpartijdigheid ook geldt in die procedures; dat bovendien de administratieve beroepsprocedure niet eraan in de weg heeft gestaan dat verzoeker zijn zaak nadien nog heeft kunnen laten beoordelen door een onpartijdige en onafhankelijke instantie, met name de afdeling administratie van de Raad van State, die een rechtsprekend orgaan is in de zin van artikel 6 EVRM; dat de toepassing van het beginsel van onpartijdigheid in tuchtzaken verenigbaar moet zijn met de eigen aard, inzonderheid met de eigen structuur van de administratie en bijgevolg de normale werking van haar organen niet vermag te verhinderen; dat te dezen de tuchtbevoegdheid van de verwerende partij zou worden lamgelegd indien de directieraad niet opnieuw in

dezelfde samenstelling van de tegen verzoeker aangevoerde feiten kennis zou kunnen nemen; dat het middel bijgevolg niet gegrond is;

2.5.1. Overwegende dat verzoeker als vijfde middel de schending aanvoert van artikel 22 van het tuchtreglement 1993, van "het algemeen rechtsbeginsel houdende de onpartijdigheid van gerechtelijke instanties" en van artikel 6 EVRM; dat hij stelt dat het advies van de raad van beroep, in strijd met voormeld artikel 22, geen melding maakt van het feit dat de verdediger van het strafvoorstel de beraadslaging niet heeft bijgewoond en de raad van beroep integendeel eenparig, dus inclusief de genoemde verdediger, beslist heeft de afzetting gunstig te adviseren;

2.5.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat het middel feitelijke grondslag mist, dat uit het feit dat het proces-verbaal ondertekend werd door de voorzitter, de assessoren en de griffier-rapporteur, maar niet door de verdediger van het strafvoorstel, kan worden afgeleid dat deze laatste niet aan de beraadslaging heeft deelgenomen, dat de eenparigheid dus enkel slaat op de voorzitter en de assessoren, dat, in de veronderstelling dat de verdediger van het strafvoorstel effectief aan de beraadslaging zou hebben deelgenomen, het trouwens niet nodig zou zijn geweest om de pariteit tussen de patronale en syndicale assessoren te herstellen;

2.5.3. Overwegende dat verzoeker repliceert dat niet bewezen is dat de verdediger van het strafvoorstel de beraadslaging van de raad niet heeft bijgewoond;

2.5.4. Overwegende dat artikel 22 e, in fine, van het tuchtreglement van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening bepaalt dat het personeelslid dat is aangewezen om het betwiste strafvoorstel voor de raad van beroep te verdedigen de beraadslaging niet mag bijwonen en dat het advies melding maakt van het feit dat dit verbod werd nageleefd; dat te dezen alleen reeds de omstandigheid dat het nodig

gebleken is om de pariteit ten voordele van de assessoren die aangewezen werden door de raad van bestuur te herstellen, een ruimschoots voldoende bewijs levert voor het feit dat de verdediger van het strafvoorstel, die doorgaans een der vertegenwoordigers van de raad van bestuur is in de raad van beroep, niet aan de beraadslaging deelgenomen heeft; dat het middel niet gegrond is;

2.6.1. Overwegende dat verzoeker als zesde middel de schending aanvoert van de artikelen 22, derde lid, en 29 van het tuchtreglement 1993; dat hij stelt dat krachtens artikel 29 evenveel assessoren aangewezen door de raad van bestuur als door de vakorganisaties aan de stemming in de raad van beroep moeten deelnemen en dat bij overtal die pariteit moet worden hersteld door de uitschakeling van een of meer bij loting aangewezen assessoren, dat in casu echter een syndicaal assessor de vergadering heeft verlaten teneinde de pariteit te herstellen, zonder dat uit enig stuk blijkt dat deze keuze werd gemaakt door een voorafgaande loting;

2.6.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat geen enkele bepaling voorschrijft dat in het proces-verbaal uitdrukkelijk van de loting melding moet worden gemaakt, dat bovendien de wijze waarop de pariteit hersteld wordt geen substantiële vormvereiste betreft, waarvan de schending tot schorsing of vernietiging zou kunnen leiden;

2.6.3. Overwegende dat verzoeker repliceert dat de loting essentieel is en dat de bewering dat de betrokken assessor vrijwillig de vergadering heeft verlaten niet bewezen wordt;

2.6.4. Overwegende dat het feit dat het tuchtreglement voorschrijft dat de pariteit tussen patronale en syndicale assessoren in voorkomend geval hersteld wordt "door uitschakeling van één of meer bij loting aangewezen assessoren", niet uitsluit dat de pariteit kan worden hersteld doordat een van de assessoren van de oververtegenwoordigde groep vrijwillig de vergadering verlaat; dat loting slechts dan

nodig is indien er geen overeenstemming is over wie de beraadslaging zal verlaten; dat de omstandigheid dat er niet overgegaan is tot loting het bewijs levert dat de betrokken assessor vrijwillig de vergadering heeft verlaten; dat het middel bijgevolg elke grond mist;

2.7.1. Overwegende dat verzoeker als zevende middel de schending aanvoert van artikel 22 van het tuchtreglement 1993; dat hij stelt dat uit geen enkel stuk blijkt dat de leden van de raad van beroep regelmatig werden aangesteld, meer bepaald dat de voorzitter, de assessoren en de verdediger van het voorstel door de raad van bestuur werden aangewezen;

2.7.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat de raad van bestuur op 21 oktober 1994 de effectieve en plaatsvervangende leden van de raad van beroep heeft aangewezen;

2.7.3. Overwegende dat uit stuk 9 van het administratief dossier meteen blijkt dat de raad van bestuur van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening op 21 oktober 1994 de effectieve en plaatsvervangende leden van de raad van beroep alsook de verdediger van het strafvoorstel heeft aangewezen; dat het middel ook elke grond mist;

2.8.1. Overwegende dat verzoeker als achtste middel de schending aanvoert van “het algemeen rechtsbeginsel houdende de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van elke rechterlijke instantie” en van artikel 6 EVRM; dat hij stelt dat, aangezien de raad van bestuur bestond uit dezelfde personen als de raad van bestuur die op 21 januari 1994 betreffende dezelfde vervolging een tuchtstraf heeft opgelegd, de raad van bestuur niet als onafhankelijk en onpartijdig, maar als bevoor-oordeeld moet worden beschouwd;

2.8.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat de raad van bestuur een orgaan is van het actief bestuur en geen rechterlijke instantie; dat bovendien het beginsel van de onpartijdigheid niet kan opwegen tegen de noodzaak om de dienst verder te laten functioneren; dat de stelling van verzoeker er immers zou toe leiden dat onmogelijk een tuchtstraf zou kunnen worden opgelegd, hetgeen vanzelfsprekend niet aanvaardbaar is;

2.8.3. Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord verwijst naar zijn repliek bij het vierde middel eraan toevoegende dat in de vennootschapswetgeving de mogelijkheid bestaat om bestuurders ad hoc de functie te laten waarnemen;

2.8.4. Overwegende dat het middel om dezelfde redenen als het vierde middel als ongegrond moet worden afgewezen;

2.9.1. Overwegende dat verzoeker als negende middel de schending aanvoert van artikel 18 van het tuchtreglement 1993 en van artikel 149 van de Grondwet; dat hij in een eerste onderdeel van het middel stelt dat de tuchtvordering verjaard was, aangezien de feiten die hem ten laste worden gelegd zich hebben voorgedaan of werden vastgesteld meer dan zes maanden vóór het instellen van de tuchtvordering op 15 november 1993; dat hij in een tweede onderdeel stelt dat, waar hij voor de directieraad en de raad van beroep het middel van de verjaring had opgeworpen, hierop niet geantwoord werd;

2.9.2. Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat, in zoverre de tuchtvordering als ingesteld kan worden beschouwd met het voorlopig strafvoorstel en niet met de daaraan voorafgaande onderzoeksmaatregelen, de tuchtvordering werd ingesteld op 15 september 1993 en niet op 15 november 1993, dat de klachten die tot de tuchtvervolging aanleiding gaven zich ten vroegste in de maanden april-mei 1993 situeren, dat verzoeker immers begin 1993 afwezig was

wegens ziekte en dan vervangen werd door andere personeelsleden, dat slechts geleidelijk aan de wanordelijke manier is gebleken waarop verzoeker zijn administratieve verplichtingen nakwam, zodat slechts in de loop van de maanden maart-april 1993 duidelijk is geworden dat er feiten zouden kunnen zijn die tuchtrechtelijk relevant kunnen zijn, dat zelfs op dat ogenblik de feiten nog niet als vastgesteld konden worden beschouwd, aangezien het nodig was om verzoeker daarover te horen, dat bijgevolg de feiten, in de voor verzoeker meest gunstige interpretatie, ten vroegste op 24 juni 1993 als vastgesteld konden worden beschouwd; dat zij, wat het tweede onderdeel van het middel betreft, antwoordt dat verzoeker voor dit onderdeel van het middel geen belang heeft, aangezien uit het dossier blijkt dat de feiten werden vastgesteld binnen de periode van zes maanden vóór de tuchtvordering werd ingesteld;

2.9.3. Overwegende dat verzoeker repliceert dat reeds begin 1993 werd vastgesteld dat zijn administratie “onoverzichtelijk” was “wat impliceert niet gehouden volgens de van mond tot mond overgeleverde en gangbare wijze” en dat op dat ogenblik reeds vastgesteld werd dat verzoeker vervolgbaar was wegens fouten in zijn administratie;

2.9.4. Overwegende dat, luidens artikel 18, eerste lid, van het tuchtreglement van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening, de tuchtvordering "alleen betrekking (mag) hebben op feiten die zich hebben voorgedaan of werden vastgesteld binnen een termijn van zes maanden voorafgaande aan de datum waarop de vordering wordt ingesteld"; dat, rekening houdend met de noodzaak om tuchtvervolgingen op grond van lichtvaardig geuite beschuldigingen te vermijden, de feiten pas als "vastgesteld" kunnen worden beschouwd op het ogenblik dat de tuchtoverheid daarover voldoende nauwkeurige bewijskrachtige gegevens verzameld heeft; dat uit de stukken van het administratief dossier, onder meer het proces-verbaal van verhoor van 2 augustus 1993, blijkt dat, toen vanaf begin 1993 de uitlening van de standpijpen aan een ander personeelslid werd toegewezen, "al vrij vlug" duidelijk werd dat het zogenaamde "klassement" van verzoeker "op zijn minst vrij onover-

zichtelijk" was; dat echter de precieze beschuldigingen die het voorlopig strafvoorstel van de gewestelijke directeur staven, maar geformuleerd konden worden nadat, onder meer, bij de gebruikers van de standpijpen, het nodige opzoekingswerk was verricht; dat blijkens het proces-verbaal van 2 augustus 1993 dit opzoekingswerk op die datum nog niet volledig beëindigd was; dat verzoeker derhalve ten onrechte stelt dat het voorlopig strafvoorstel dat door de gewestelijke directeur op 15 september 1993 werd ingediend betrekking had op feiten die sedert meer dan zes maanden waren vastgesteld; dat het middel niet gegrond is;

2.10.1. Overwegende dat verzoeker als tiende middel de schending aanvoert van artikel 113 van het koninklijk besluit van 2 oktober 1937 houdende het statuut van het rijkspersoneel, van de artikelen 51, 62 en 73 van het koninklijk besluit van 26 september 1994 tot bepaling van de algemene principes, van artikel 1 van het tuchtreglement 1993 en van de artikelen 17 en 77 van het koninklijk besluit van 2 april 1979 houdende pensioenreglement van het personeel van de Nationale Maatschappij der Waterleidingen; dat hij stelt dat hij op 12 december 1993 door bemiddeling van zijn raadsman gevraagd heeft om op zestig jaar met vervroegd pensioen te gaan en dat hij deze aanvraag, voor zover als nodig, herhaald heeft op 12 augustus 1994, zodat hij op 1 september 1994 verplicht op pensioen moest worden gesteld en de verwerende partij na 1 september 1994 niet langer bevoegd was om de tuchtprocedure verder te zetten;

2.10.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat er een duidelijk onderscheid gemaakt moet worden tussen het ontslag enerzijds en het toekennen van een pensioen anderzijds, dat er geen enkele wettelijke bepaling is die het verzoeker onmogelijk maakt om, nu hij de leeftijd van zestig jaar bereikt heeft op 4 augustus 1994, zijn functie verder uit te oefenen, dat er geen enkele wettelijke bepaling is die de verwerende partij verplicht het ontslag van verzoeker te aanvaarden, dat de weigering van het ontslag zolang de tuchtprocedure niet werd beëindigd op een legitiem motief berust; dat zij besluit dat verzoeker niet van rechtswege in rust

was gesteld, dat hij daarentegen nog steeds de hoedanigheid van personeelslid had en dat zij derhalve nog steeds bevoegd was om een tuchtstraf op te leggen;

2.10.3. Overwegende dat verzoeker repliceert dat de overheid op grond van een gebonden bevoegdheid verplicht is de aanvraag tot inrustestelling in te willigen indien aan de voorwaarden is voldaan en dat uit geen enkele bepaling volgt dat de verwerende partij de inrustestelling zou mogen weigeren omdat een tuchtvervolging aanhangig is; dat hij in zijn laatste memorie nog stelt dat de pensionering de tuchtvervolging uitdooft;

2.10.4. Overwegende dat artikel 17 van het koninklijk besluit van 2 april 1979 houdende pensioenreglement van het personeel van de Nationale Maatschappij der Waterleidingen bepaalt dat de personeelsleden na dertig jaar dienst die in aanmerking komen voor het recht op pensioen, hun pensionering kunnen aanvragen van zodra zij de volle leeftijd van zestig jaar bereikt hebben; dat noch uit deze bepaling, noch uit enige andere in het middel vermelde bepaling kan worden afgeleid dat de verwerende partij verplicht is het ontslag te aanvaarden van het personeelslid dat de in artikel 17 bedoelde pensioenaanvraag heeft ingediend; dat er bijgevolg geen gebonden bevoegdheid is; dat, daargelaten de vraag of verzoeker krachtens artikel 26 van het pensioenreglement als afgedankte ambtenaar recht heeft op pensioen, derhalve dient te worden vastgesteld dat het indienen van een pensioenaanvraag op zichzelf niet tot gevolg heeft dat de tegen verzoeker gevoerde tuchtprocedure niet kon worden voortgezet; dat het argument dat de pensionering de tuchtvervolging uitdooft ter zake niet dienend is; dat het middel bijgevolg als ongegrond moet worden afgewezen;

2.11.1. Overwegende dat verzoeker als elfde middel de schending aanvoert van de artikelen 28 en 30 van het tuchtreglement 1993 en van "het algemeen rechtsbeginsel houdende machtsoverschrijding en houdende de rechten van verdediging"; dat hij stelt dat hij geen toegang kreeg tot de factuurboeken over de periodes waarin de onregelmatigheden zich zouden hebben voorgedaan en dat de verwerende

partij een tegensprekelijke expertise geweigerd heeft zodat hij niet heeft kunnen nagaan of in de factuurboeken geen verrichtingen zijn terug te vinden, waarvan hem verweten wordt dat zij door zijn toedoen zouden ontbreken;

2.11.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat uit het verhoor van 6 september 1993 blijkt dat alleen hetgeen officieel gefactureerd werd ook betaald werd, terwijl het er alle schijn van heeft dat een gedeelte, zonder facturatie, rechtstreeks aan verzoeker werd betaald, dat in de overgrote meerderheid van de gevallen de boekhouding geen dubbel ontving van de afleveringsbons die door verzoeker werden opgesteld, zodat het dossier financieel niet kon worden opgevolgd; dat de directieraad en de raad van beroep op de vraag van verzoeker afdoende geantwoord hebben, te meer daar de feiten, die hoe dan ook als bewezen kunnen worden beschouwd, volstaan om de bestreden beslissing te dragen, dat verzoeker trouwens geen bewijs levert van het feit dat hij de gelden die hij ontvangen heeft aan de boekhouding heeft afgedragen;

2.11.3. Overwegende dat verzoeker repliceert dat hij slechts 5 van de 92 dossiers heeft kunnen inzien en dat hij de juistheid van de daarin voorkomende gegevens niet heeft kunnen nagaan; dat wanneer tegen hem wordt ingebracht dat hij de uitlening van standpijpen buiten de boekhouding heeft georganiseerd het essentieel is dat die boekhouding wordt nagezien om te weten of dit inderdaad het geval is en dat een eenzijdige verklaring hierover van de verwerende partij niet kan volstaan; dat zijn rechten van verdediging aldus geschonden zijn omdat hij zich niet behoorlijk tegen een eenzijdige bewering heeft kunnen verdedigen;

2.11.4. Overwegende dat de tuchtoverheid alleen dan verplicht is om bijkomende onderzoeksmaatregelen te bevelen indien dit noodzakelijk is om tot een zorgvuldige feitenvinding te komen of aan de betrokkene toe te laten zich behoorlijk en nuttig te verdedigen; dat in casu de aan verzoeker ten laste gelegde feiten vastgesteld zijn op grond van een onderzoek van 92 dossiers in verband met de verhuring van standpijpen; dat verzoeker, in aanwezigheid van zijn raadsman, van deze dossiers

inzage heeft gehad en de juistheid van alle gegevens heeft kunnen nagaan, tijdens een speciaal daartoe georganiseerde bijeenkomst op 10 september 1993; dat de directieraad en de raad van beroep dan ook wettig hebben kunnen oordelen dat een tegensprekelijke expertise van de boekhouding niet noodzakelijk was, te meer daar de aan verzoeker verweten onregelmatigheden en fouten er essentieel in bestaan de aflevering van standpijpen buiten de boekhouding om te hebben georganiseerd; dat verzoekers bewering dat hij slechts 5 van de 92 dossiers heeft kunnen inzien op niets steunt; dat het middel elke grond mist;

2.12.1. Overwegende dat verzoeker als twaalfde middel de schending aanvoert van de artikelen 2, 9, 10, 11, 13, 14, 24, 28 en 33 van het tuchtreglement 1993 en van "het algemeen rechtsbeginsel houdende machtsoverschrijding en houdende de rechten van verdediging"; dat hij stelt dat de opgelegde sanctie niet in een redelijke verhouding staat tot de begane onregelmatigheden, aangezien er geen rekening werd gehouden met de eigen structurele tekortkomingen van de verwerende partij, zoals het ontbreken van schriftelijke instructies en van controle;

2.12.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat uit de getuigenverklaringen van andere personeelsleden blijkt dat het voor iedereen duidelijk was op welke manier de administratieve formaliteiten dienden te worden vervuld en dat het uit de praktijk gegroeide systeem bij iedereen bekend was en bij correcte naleving overigens tot geen probleem aanleiding kan geven, dat verzoeker derhalve geen onwetendheid kan pleiten, dat hij niet alleen grote administratieve onregelmatigheden heeft begaan, maar er voldoende aanwijzingen zijn dat hij zich ook persoonlijk heeft verrijkt door gelden op te strijken voor het verhuren en plaatsen van standpijpen, gelden die hij niet aan de verwerende partij heeft doorgestort;

2.12.3. Overwegende dat uit de verklaringen van de personeelsleden, die op vraag van verzoeker als getuige verhoord werden, de directieraad terecht heeft kunnen afleiden :

"... dat personeelsleden die slechts sporadisch insprongen bij het afleveren van standpijpen geen problemen hadden met de te volgen werkwijze. Het is bijgevolg niet aan te nemen dat de heer G. SMEETS, die jarenlang belast was met het afleveren van standpijpen, wel problemen zou gehad hebben met de te volgen werkwijze";

dat de raad van beroep in dezelfde zin vaststelde :

"Dat de heer SMEETS aanvoert dat er inzake de toegepaste werkmethode geen officiële voorschriften bestonden of minstens een georganiseerde werkwijze.

Dat het tegendeel blijkt uit de verhoren van zijn rechtstreekse werkcollega's die wel nauwgelet de boekhoudkundige bescheiden bijhielden en tijdig overhandigden aan de dienst boekhouding.

Dat het niet aannemelijk is dat de heer SMEETS die toch reeds sedert 1965 in dezelfde dienst werkte, geen geordend werksysteem heeft opgebouwd temeer dat hij dagelijks vrij belangrijke sommen hanteerde.";

dat de onregelmatigheden zich bovendien alleen hebben voorgedaan wanneer verzoeker voor de dienst instond, terwijl in geval van diens afwezigheid alles correct verliep; dat verzoeker zich dan ook niet op het gebrek aan geschreven instructies of controle kan beroepen om de hem ten laste gelegde onregelmatigheden te minimaliseren; dat het middel eveneens elke grond mist,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op 99,16 euro, komen ten laste van verzoeker.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op vierentwintig maart 2000 en drie, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	L. HELLIN,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	S. VAN AELST,	griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

S. VAN AELST. **J. DE BRABANDERE.**